

ODPORÚČANIE
Útvary dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska
č. 1/2012
zo 16. januára 2012
na podporu stability bankového sektora

Národná banka Slovenska, Útvary dohľadu nad finančným trhom podľa § 1 ods. 3 písm. a) bodu 3 zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vydáva toto odporúčanie:

Článok I

Národná banka Slovenska hodnotí slovenský bankový sektor ako celok už dlhodobo ako stabilný, dôveryhodný a zdravo fungujúci. Vo svojich analýzach slovenského finančného sektora viackrát zdôraznila, že domáci bankový sektor vykazuje jednu z najvyšších úrovní priemernej hodnoty primeranosti základných vlastných zdrojov v rámci Európskej únie, čo ho robí odolným voči prípadnému negatívne makroekonomickému vývoju alebo nepriaznivému vývoju na finančných trhoch. Bankový sektor na Slovensku zároveň vykazuje vysokú mieru sebestačnosti z pohľadu likvidity. Aktivity našich bánk sú financované najmä prostredníctvom vkladov od domácich klientov. Financovanie sa prostredníctvom vkladov od materských spoločností alebo prostredníctvom získavania zdrojov na finančných trhoch, ktoré možno považovať za menej stabilné, je menšieho rozsahu.

V poslednom období boli prehodnotené predikcie ekonomického rastu nielen na Slovensku, ale aj v ekonomikách našich hlavných obchodných partnerov a v eurozóne boli zaznamenané viaceré negatívne trendy, ktoré môžu ovplyvniť aj stabilitu bankového sektora na Slovensku. Tieto trendy sa prejavili predovšetkým na finančných trhoch, pričom výrazne zasiahli najmä trh štátnych dlhopisov v eurozóne.

Novou skutočnosťou sú aj rastúce obavy o stabilitu bankových sektorov v krajinách strednej a východnej Európy vzhľadom na úzke prepojenie dcérskych bánk v týchto krajinách na ich materské spoločnosti.

Keďže spomenuté riziká by v budúcnosti mohli negatívne vplyvať aj na stabilitu bankového sektora na Slovensku, Národná banka Slovenska zastúpená útvarom dohľadu nad finančným trhom v spojitosti s § 27 zákona o bankách odporúča, aby banky postupovali podľa článkov II až V. Hlavným cieľom tohto odporúčania je posilniť stabilitu a sebestačnosť bankového sektora na Slovensku.

Národná banka Slovenska zároveň upozorňuje, že vzhľadom na zvýšenie rizika negatívneho dopadu vývoja na finančných trhoch sa bude v nasledujúcom období viac zameriavať na posúdenie, či banky pri uzatváraní nových obchodov, vrátane obchodov so subjektmi z vlastného konsolidovaného celku, náležite zvažili riziko, ktoré pritom podstupujú a ktoré majú zmierňovať v zmysle dodržiavania ustanovenia § 27 zákona o bankách a súvisiacich vykonávacích predpisov, ako aj vplyvu týchto transakcií na celkovú situáciu likvidity banky.

Článok II

Národná banka Slovenska odporúča bankám udržiavať primeranosť základných vlastných zdrojov aspoň na úrovni 9-tich %. Tento ukazovateľ na účely tohto odporúčania predstavuje pomer základných vlastných zdrojov financovania banky¹⁾ k 12,5 násobku celkových požiadaviek na vlastné zdroje.²⁾

Plnenie tohto ukazovateľa považuje Národná banka Slovenska za účelné z toho dôvodu, aby sa bankám uľahčilo plnenie povinností vyplývajúcich z ustanovení § 27 ods. 3 zákona o bankách a následne sa predchádzalo uplatňovaniu opatrení na nápravu a pokút v zmysle § 50 zákona o bankách.

Národná banka Slovenska odporúča bankám pri rozdeľovaní zisku nezahrnutého do vlastných zdrojov alebo inom rozdeľovaní v súvislosti so základnými vlastnými zdrojmi zohľadniť potrebu vytvorenia dostatočnej kapacity na pokrytie strát v období rastúcich obáv o ekonomický vývoj a postupovať pritom v zmysle prílohy č. 1. Cieľom je, aby banky limitovali rozdeľovanie zisku v prípade, ak nemajú základné vlastné zdroje vo výške tvoriacej dodatočný kapitálový vankúš. Dividendová politika bánk by tak mala zohľadňovať aj možné negatívne efekty spomalenia ekonomického rastu a iných rizík na ziskovosť a stabilitu bánk v nasledujúcich rokoch.

Článok III

V záujme udržania aktuálne stabilnej a nezávislej pozície bánk aj v budúcnosti sa odporúča bankám uplatňovať ukazovateľ slúžiaci na posilnenie stabilného financovania bánk, ktorý predstavuje pomer poskytnutých úverov k stabilným zdrojom. Hodnota tohto ukazovateľa by nemala prevýšiť úroveň 110 %. Ak banka prekračuje túto úroveň, mala by predložiť Národnej banke Slovenska plán jej postupného dosiahnutia. Stabilnými zdrojmi sa na tento účel rozumie súčet prijatých vkladov od klientov a vydaných dlhových cenných papierov.

Článok IV

V prípade potreby posilnenia ich kapitálovej vybavenosti na odporúčané úrovne sa bankám odporúča využiť najmä zisk vytvorený v aktuálnom roku alebo zvýšenie základného imania. Zároveň by sa mali vyhnúť dosiahnutiu zákonných požiadaviek na úroveň vlastných zdrojov financovania banky, ako aj odporúčanej úrovne primeranosti vlastných zdrojov (podľa článku II) a stabilného financovania sa (podľa článku III) prostredníctvom obmedzovania úverovania klientov. Úverová aktivita banky by nemala byť znížená ani s cieľom udržať dostatočnú úroveň primeranosti vlastných zdrojov v prípade súčasného zníženia objemu alebo kvality vlastných zdrojov. Plošné obmedzenie financovania reálnej

¹⁾ Hodnota čitateľa tohto ukazovateľa sa určí ako objem základných vlastných zdrojov banky v zmysle § 4 opatrenia Národnej banky Slovenska č. 4/2007 o vlastných zdrojoch financovania bánk a požiadavkách na vlastné zdroje financovania bánk a o vlastných zdrojoch financovania obchodníkov s cennými papiermi a požiadavkách na vlastné zdroje financovania obchodníkov s cennými papiermi v znení neskorších predpisov upravený v zmysle § 6 ods. 3 uvedeného opatrenia.

²⁾ § 30 ods. 5 zákona o bankách.

ekonomiky by malo širší makroekonomický dopad, čo by sa následne negatívne prejavilo aj na finančnej pozícii bankového sektora.

Článok V

Banky by pri riadení svojej likvidity z krátkodobého hľadiska mali prijať opatrenia a postupy, ktoré reagujú na sťažený prístup k získavaniu zdrojov financovania z medzibankového trhu a možných primárnych emisií dlhových finančných nástrojov v období najbližších dvanástich mesiacov.

Za účelom stabilizácie zdrojov financovania by banky mali prijať opatrenia a postupy týkajúce sa úpravy štruktúry aktív a pasív, a to najmä opatrenia na zvýšenie objemu svojich dlhodobých vkladov a stabilných vkladov. Za dlhodobé vklady sa považujú vklady so zmluvnou splatnosťou nad jeden rok. Za stabilné vklady sa považujú vklady, ktoré podľa pozorovaní banky vykazujú dlhodobú stabilitu.

Článok VI

Odporúčania uvedené v článkoch II až V sa uplatňujú až do doby, kým Národná banka Slovenska nezhodnotí, že riziká uvedené v článku I pominuli.

Ing. Vladimír Dvořáček v. r.
výkonný riaditeľ
útvary dohľadu nad finančným trhom

Príloha

Národná banka Slovenska odporúča bankám, aby obmedzili rozdeľovanie vytvoreného zisku, ktorý ešte nebol zahrnutý do vlastných zdrojov, v zmysle Tabuľky 1:

Tabuľka 1

Číslo riadku	Hodnota primeranosti základných vlastných zdrojov v čase prijatia rozhodnutia o rozdelení zisku	Percento zisku, ktorý by mal byť použitý na navýšenie vlastných zdrojov a nemal by byť rozdelený
1	Menej ako 9,625 %	100%
2	Aspoň 9,625 %, ale menej ako 10,25 %	aspoň 80%
3	Aspoň 10,25 %, ale menej ako 10,875 %	aspoň 60%
4	Aspoň 10,875 %, ale menej ako 11,5 %	aspoň 40%
5	Viac ako 11,5 %	bez obmedzenia

Ak by banka dosiahla zvýšenie hodnoty primeranosti základných vlastných zdrojov na hodnotu uvedenú v riadku č. 5 Tabuľky 1 aj ponechaním percentuálne menšej časti zisku ako je uvedené v predchádzajúcej tabuľke, ponechanie menšej časti zisku je v takomto prípade v súlade s odporúčaním.

Národná banka Slovenska odporúča bankám, aby pristúpili k rozdeľovaniu v súvislosti so základnými vlastnými zdrojmi iba v prípade, že ich primeranosť základných vlastných zdrojov presahuje hodnotu uvedenú v riadku č. 5 Tabuľky 1, a to iba do tej miery, aby po uskutočnení tohto kroku neklesla primeranosť základných vlastných zdrojov pod túto hodnotu.